

Předmět: IM125 + IM125cv, IMK17

UMĚNÍ NOVÝCH MÉDIÍ: UMĚNÍ A TECHNIKA II Jaro 2013

(aktualizovaný syllabus, jaro 2013)

Vyučující: doc. Mgr. Jana Horáková, Ph.D.
horakova@phil.muni.cz

Anotace:

Ve dvousemestrálním kurzu *Umění nových médií: umění a technika* budou studenti seznámeni s problematikou **definice umění nových médií** z hlediska **synchronního**, tedy z hlediska vymezení hranic mezi různými pojmy užívanými k pojmenování umělecké tvorby využívající technické aparáty (umění nových médií, umění a technika, interaktivní umění, digitální umění, softwarové umění, multimédia, internetové umění, umění videa, umění virtuální reality, atd.), a **diachronního** hlediska, se zaměřením na případy konvergence umělecké tvorby a technických přístrojů, především výpočetní techniky a technických obrazů od fotografie dále.

V prvním semestru se seznámíme s **místem umění nových médií** na časové ose a v kontextu dalších druhů umění. Vyjasníme si vztahy mezi různými názvy tvorby v prostředí nových médií. Zaměříme se na genealogii konvergence umění a techniky a na předchůdce umění nových médií s důrazem na výboje historické avantgardy. Vztah mezi moderními médii a médii novými (či postmoderními) si budeme ilustrovat na případu technického obrazu a jeho vývoje od chemické fotografie k digitálnímu obrazu.

Ve druhém semestru se přesuneme do druhé poloviny 20. století. Vývoj umění nových médií rozdělíme pracovními na tři období (50. léta: formování tří strategií mediálního umění; 60. – 70. léta: generované umění; TV umění, umění videa; 80. léta: 3D imersivní prostředí, interaktivní umění; 90. léta – internetové umění, softwarové umění). Vedle uvedeného schematického rozdělení podle dominujícího média a umělecké strategie se budeme věnovat hlavním tematickým okruhům umění vznikajícího v průsečíku umění, techniky a vědy/kultury/společnosti.

Osnova:

Úvod hodina: Seznámení s průběhem výuky, způsobem ukončení a povinnou literaturou.

Experimentální film 1. poloviny 20. století a umělecké manifesty avantgardy jako koncepty umění nových médií.

Nový začátek mediálního umění: 1950. Formování tří strategií mediálního umění.

TV médium bez umění?

Umění videa.

Média, intermédia, multimédia: Realita/medialita.

Otevřené umělecké dílo: interaktivita: interaktivní umění.

Počítačové umění.

Internetové umění a softwarové umění.

Požadavky na ukončení kurzu:

Kurz bude ukončen písemným znalostním testem, který prověří schopnosti posluchačů orientovat se ve vývoji mediálního umění 2. poloviny 20. století. Studenti dále prokáží svoji **orientaci na časové ose** vývoje umění nových médií, v JS zejména v mediálním umění druhé poloviny 20. století a v konceptech, ke kterým tato tvorba poukazuje.

POZOR!

Podmínkou přistoupení ke **znalostnímu testu** je odevzdání dvou **rešerší v rozsahu 4 normostran** (tj. 7 200 znaků) na určená témata do „odevzdávací“ předmětu IM125cv/IMK17.

Termíny pro odevzdání textů:

Řádný termín: 5. května 2013.

Opravný termín: 19. května 2013.

Neodevzdání uvedených textů do stanoveného data nebo odevzdání textů, které nespĺňují formální a obsahové požadavky na písemnou práci VŠ studenta (pravopis, citace, seznam použité literatury v požadované formě, viz pravidla citování na stránkách ÚHV) znamená, že **student bude automaticky vyloučen z kurzu** (hodnocen „ N „) bez možnosti nápravy v daném semestru.

Cílem zavedení odevzdávání rešerší z povinné literatury kurzu v průběhu semestru je vést studenty k prohloubení znalostí základní literatury a k seznámení se s klíčovými texty oboru tzv. z první ruky. Studenti jsou vedeni ke kontinuální samostatné práci s odbornou literaturou a ke schopnosti vytěžit z odborného textu relevantní informace. Na konci kurzu bude student umět shrnout základní fakta a argumenty odborných studií, kapitol monografií atd. (viz zadané texty ve „Studijních materiálech předmětu“. V ideálním případě bude schopen tyto informace zasadit do širších souvislostí, se kterými je seznamován v přednáškách.

Texty určené ke zpracování: Studenti si vyberou **dva** z níže uvedených tematických okruhů podle vlastního uvážení:

- **Téma 01**

Umělecké manifesty:

Brecht, Bertolt. *Rádio jako komunikační aparát*, 1930.

<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/8/>

Marinetti, F. T.; Masnata, P. *La Radia*. 1933.

<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/18/>

Marietti, F. T. et al: *Futuristický film*. 1916.

<http://www.unknown.nu/futurism/cinema.html>

Ruttman, Walter. *Malba médiem času, 1919-1920*.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/19/>

Moholy-Nagy, László. *Simultánní kino neboli polykino, 1925*.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/24/>

Fontana, Lucio. *Televizní manifest, 1952*.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/70/>

- **Téma 02**

TV / umění:

Schum, G. *TV galerie, 1969*.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/89/>

TV as a Creative Medium, katalog výstavy: 1969.
<http://eai.org/kinetic/ch1/creative/pdfs/exhibitionbrochure.pdf>

Adorno, Theodor W. *Prolog k televizi, 1953* (studijní materiály předmětu v IS).

Adorno, Theodor W. *Televize jako ideologie, 1953* (studijní materiály předmětu v IS).

- **Téma 03**

Strategie interaktivity v mediálním umění

Daniels, Dieter: *Strategie intreraktivity, 2008*.
http://www.hgb-leipzig.de/daniels/vom-readymade-zum-cyberspace/strategies_of_interactivity.html

Eco, Umberto. *Otevřené umělecké dílo, 1962* (studijní materialy předmětu).

- **Téma 04**

Video:

Frieling, R. *VT ≠ TV – Počátky umění videa, 1997*.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/63/>

Weibel, P. *Videology, 1974-75*.
<http://www.vasulka.org/archive/Artists9/Weibel,Peter/weibel.pdf>

- **Téma 05**

Rozšířený film/intermédiá:

Youngblodd, G. *Expanded Cinema, 1971*.
http://www.vasulka.org/Kitchen/PDF_ExpandedCinema/book.pdf

Higgins, D. *Synesthesia and Intersenses: Intermedia, 1965*.
http://www.ubu.com/papers/higgins_intermedia.html

Seznam literatury:

Adorno, Theodor W.: *Prolog k televizi*, 1953 (studijní materiály předmětu v IS).

Adorno, Theodor W.: *Televize jako ideologie*, 1953 (studijní materiály předmětu v IS).

Brecht, Bertolt. *Rádio jako komunikační aparát*, 1930.

<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/8/>

Daniels, Dieter: *Media – Art/Art – Media. Forerunners of media art in the first half of the twentieth century*. (od podkapitoly: A fresh start from 1950 onwards).

< http://www.mediaartnet.org/themes/overview_of_media_art/forerunners/ >

Daniels, Dieter: *Television – Art or anti-art?. Conflict and cooperation between the avant-garde and the mass media in the 1960s and 1970s*.

< http://www.mediaartnet.org/themes/overview_of_media_art/massmedia/ >

Daniels, Dieter: *Strategie intreraktivity*. 2008.

http://www.hgb-leipzig.de/daniels/vom-readymade-zum-cyberspace/strategies_of_interactivity.html

Daniels, Dieter – Frieling, Rudolf: *Milestones of media art*.

< http://www.mediaartnet.org/themes/overview_of_media_art/milestone/scroll/ >

Debord, Guy: *Společnost spektaklu*. Praha: Intu 2007.

< http://aleph.muni.cz/F?func=find-b&find_code=SYS&local_base=MUB01&request=000688217&format=999 >

Eco, Umberto. *Otevřené umělecké dílo*. 1962 (studijní materiály předmětu)

Fontana, Lucio. *Televizní manifest*. 1952.

<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/70/>

Frieling, Rudolf: *VT ≠ TV – The Beginnings of Video Art*.

< <http://www.mediaartnet.org/source-text/63/> >

Frieling, Rudolf: *Reality/Mediality: Hybrid processes between art and life*.

< http://www.mediaartnet.org/themes/overview_of_media_art/performance/ >

Higgins, Dick: *Intermedia*. 1965.

< http://www.ubu.com/papers/higgins_intermedia.html >

Lieser, Wolf: *Digital Art*. Verlag 2009.

Marinetti, F. T.; Masnata, P. *La Radia*. 1933.

<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/18/>

Marinetti, F. T. et al: *Futuristický film*. 1916.

<http://www.unknown.nu/futurism/cinema.html>

Moholy-Nagy, László. *Simultánní kino neboli polykino*, 1925.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/24/>

Ruttman, Walter. *Malba médiem času*, 1919-1920.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/19/>

Schum, G. *TV galerie*. 1969.
<http://www.medienkunstnetz.de/source-text/89/>

TV as a Creative Medium, katalog výstavy: 1969.
<http://eai.org/kinetic/ch1/creative/pdfs/exhibitionbrochure.pdf>

Weibel, P. *Videology*, 1974-75.
<http://www.vasulka.org/archive/Artists9/Weibel,Peter/weibel.pdf>

Youngblodd, G. *Expanded Cinema*, 1971.
http://www.vasulka.org/Kitchen/PDF_ExpandedCinema/book.pdf

Kurs probíhá v rámci projektu č. CZ.1.07/2.2.00/28.0044 Inovace uměnovědných studijních oborů na Filozofické fakultě MU, který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Viz. www.phil.muni.cz/music/opvk.